

tage en Omordning af vor Sportellovning, men forholder det sig saaledes, saa veed jeg ikke, hvor til det ærede Medlem egentlig sigter — han vendte gjentagende tilbage til dette Punkt. At man ikke kan foretage en Omordning af Sportellovningen i denne Lov, turde vel være klart, Lovforslaget giver sig ikke ud for at omdanne vor Sportellovning, hverken i det Hele eller for en Del. Een Ting er at give Regler for, hvad der skal gjælde med Hensyn til Behandlingen af Dødsboer og andre Boer og Rettsregler om de paagjældende deri interesserede Personers indbyrdes Forhold, og en ganske anden Ting er at give Regler for, hvad der skal betales til Statskassen eller til Embedsmændene for de Forretninger, som de have at udføre i den Anledning, og disse to Ting ville meget godt kunne skilles ad, ligesom de jo ogsaa hidtil ere blevene adskilte i vor Lovgivning. Vanskeligheden ved at reformere Sportellovningen er ikke saameget at søge i den Omstændighed, at der endnu er adskillige Retstjenere tilbage, som ere sportellønnede og ikke paa fast Sags; thi jeg maa være fuldstændig enig med det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig) deri, at det ikke vilde være forsvarligt at lade Udviklingen af Lovgivingen stagnere af Hensyn til, at der er enkelte Embedsmænd tilbage, som ere lønede med Sportler. De Embedsmænd, som have været lønede paa denne Maade, have hidtil bestandig maattet finde sig i de Forandringer i deres Indtægt, som være en naturlig Følge af, at Lovgivingen, angaaende Sportler eller Lovgivingen i det Hele forandredes. Forsaavidt som det maatte vise sig, at saadanne Forandringer medførte ganske særdeles store og for den Enkelte særdeles søjelige Tab i hans Indtægter, saa kunde der være Spørgsmaal om, at Billighedshensyn kunde træde til og føre til, at man søgte at holde den Enkelte mer eller mindre stadesløs derfor; men Lovgivingen kan umulig blive stillet i Vero eller standses af saadanne Hensyn. Nei, Vanskeligheden ved en fuldstændig Reform af Sportellovningen ligger et andet Sted, nemlig deri, at det er umuligt at have noget Blik paa den enkelte Del af Sagen, undtagen man kan overse Sagen i sin Helhed. Naar der kommer en Reform i vort Retsvæsen og vor Rettspleie, samt de forskjellige administrative Forhold, som staa i Forbindelse dermed, da er Tidspunktet kommet til at reformere vort Sportelovvæsen, og det følger derfor af sig selv, at det ingenlunde har undgaaet Processkommissionens Opmærksomhed, at dette er en Side af Sagen, som man maatte være betænkt paa at tage med tilligemed andre Reformers. Forsaavidt som Nogen maatte kunde frygte for, at Sagen derved blev skudt længere ud, end naar man ikke tog dette Hensyn, vil jeg tillade mig for mit Vedkommende at udtale det Haab, at Processkommissionen, hvad disse store Reformers angaar, kan faae afluttet sine Arbejder hurtigere, end der

er Udset til, at de tilbageværende sportellønnede Embedsmænd ville afgaa. Jeg tror saaledes, at man vil vinde ved, at denne Reform af Sportellovningen sættes i Forbindelse med en Reform af vort Retsvæsen i det Hele fremfor at udskyde denne Sags Ordning, indtil der ikke mere er nogen sportellønnet Retstjenere og Embedsmænd tilbage. Jeg har nu i mine sidste Udtalelser havt Leilighed til at besvare adskillige Bemærkninger dels fra det ærede 3die Medlem for 7de Kreds (N. P. Hansen) og dels fra det ærede 7de Medlem for 2den Kreds (Dirik), og jeg har endnu kun en Yttring at tilføje, som angaar § 74. Den ærede 2den Landssthingsmand for 5te Kreds (Drenthol) vil jo ikke vel kunne negte — og han negtede det heller ikke — at der gennem § 74 vilde naas nogen Lempelse for de Private, hvad Gebyrerne for Behandlingen af Boer angaar. Den ærede 2den Landssthingsmand for 11te Kreds (Riær) vilde ikke engang indrømme dette, idet han sagde, at den Nedgang, der maatte finde Sted i Gebyrerne til Statskassen og Embedsmændene, vilde blive opslugt af, hvad der maatte betales til mere eller mindre heldige Sagsførere. Hvorvidt han maatte have Ret deri, skal jeg ikke udtale nogen Mening om, men Enhver vil se, at der er overordentlig stor Forskjel paa de to Ting, at Lovven byder, at der skal betales Noget til Statens Embedsmænd eller Statskassen, et Bud, som altsaa de Paagjældende maa bære sig under, og saa den Ting, at de Private, efterat Loven har fritaget dem for at betale, da gaa hen og betale til mere eller mindre heldige Sagsførere. Det kan gjerne være, at Borgerne for en større eller mindre Del vilde bære sig saaledes ad, men det bliver dog vistnok deres egen Sag, og det er umuligt, at Loven kan værges Folk mod at have Udgifter, naar de selv ville paatage sig dem. Hvad nu § 74 angaar, yttrede den første ærede Taler i Dagsmødet, at, naar man endelig vilde gjøre en Reform, var det saare uheldigt, naar den netop gik i den forkerte Retning, og han sagde om § 74, at den gik i sit modsat Retning af, hvad der var ønskeligt. Jeg veed ikke, om det er gaaet de ærede Medlemmer af det høje Thing saaledes, som det uheldigt gik mig, at jeg havde nogen Vanskelighed ved at faae fat paa, hvorfor § 74 egentlig skulde være saa principielt urigtig, saa sit modsat af, hvad der maatte anses for ønskeligt. Jeg beder det ærede Medlem om Tilgivelse, hvis jeg skulde have misforstaaet ham og derfor gjengiver hans Tanke paa en mindre rigtig Maade, saaledes som jeg har forstaaet den. Jeg forstod ham, som om han søgte at paavise, at Reformen burde foregaa saaledes, at den kom Alle i Almindelighed, men særlig de Ufornuende til Gode, men nu vilde § 74, forsaavidt den praktisk vil føre til en Formindskelse i Afgifters Ydelse, væsentlig kun blive til Gavn for de større Boer, thi kun i dem vilde der være